

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4275/22
30.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Станиславе Митровић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Срећко Пецикоза, адвокат из Београда, ул. Бирчанинова бр.17, против тужене Републике Србије, Министарство одбране, Војнограђевински центар “Београд” из Београда, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ул. Тимочка бр.15, Поштански фах 2, 11105 7, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 205/22 од 15.4.2022. године, исправљене решењем истог суда П 205/22 од 6.6.2022. године, након одржане расправе пред другостепеним судом дана 30.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 205/22 од 15.4.2022. године, исправљена решењем истог суда П 205/22 од 6.6.2022. године.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиља којим је тражено да се обавезе тужена Република Србија, Министарство одбране, Војнограђевински центар “Београд”, да на име накнаде тржишне цене за фактички експроприсане парцеле ... и ... обе КО ... тужиљама плати АА и ББ исплати износе од по 270.632.590,00 динара, а тужиљама ВВ, ГГ и ДД исплати износе од по 90.210.863,30 динара, са законском затезном каматом на досуђене износе почев од 24.2.2017. године до коначне исплате, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, да туженој Републици Србији, на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 498.200,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, да туженој Републици Србији, Министарство одбране, Војнограђевински центар “Београд”, на име трошкова другостепеног поступка, солидарно исплате износ од 264.100,00 динара динара, у року

од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Вишег суда у Београду П 205/22 од 15.4.2022. године, исправљене решењем истог суда П 205/22 од 6.6.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца, па је обавезана тужена Република Србија, Министарство одбране, Војнограђевински центар “Београд”, да на име накнаде тржишне цене за фактички експроприсане парцеле ... и ..., обе КО ..., тужиоцима плати: АА и ББ износе од по 270.632.590,00 динара, а тужиоцима ВВ, ГГ и ДД исплати износе од по 90.210.863,30 динара, са законском затезном каматом на досуђене износе почев од 24.2.2017. године до коначне исплате, као и да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 3.162.750,00 динара.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Тужилце су доставиле одговор на жалбу. Трошкове другостепеног поступка опредељено су тражиле.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС” бр.72/11, 49/13-одлука Ус, 74/13-одлука Ус, 55/14, 87/18 и 18/20) и оценио да је жалба тужене основана.

Сагласно члану 383 став 4 Закона о парничном поступку, у овом поступку је било нужно заказати главну расправу пред другостепеним судом, јер је првостепена пресуда већ једном била укинута, а побијана пресуда захваћена је битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, с обзиром да су разлози о битним чињеницама нејасни и противречни, а чињенично стање није ни правилно, ни потпуно утврђено.

На одржаној расправи у доказном поступку, Апелациони суд у Београду, поново је извео доказе који су изведени пред првостепеним судом и у допуни доказног поступка изведени су докази читањем решења број 173 од 02.02. 1955. године, решења бр.120/55, 141/55 од 9.5.1955. године, решења Врховног суда Народне Републике Србије ГЗЗ 4/58 из фебруара 1958. године, решења Секретаријата за финансије НО Града Београда 06/4-бр.4454/58 од 29. јануара 1960. године, решења Секретаријата за финансије НО Града Београда 06/4-бр.4454/58 од 29. јануара 1960. године, решења Скупштине општине Чукарица 04/4 број 2501/1-69-1 од 27.5.1969. године, Споразума у вези са преносом права коришћења неизграђеног земљишта са туженог на Дирекцију, решења Града Београда, Градске општине Савски венац, Одељење за имовинско-правне

и стамбене послове број 46-303/210-IV-01 од 29.12.2011. године, пресуде Управног суда У-12992/12 од 29.4.2014. године, решења јавног бележника УПП 106-2020 од 03.7.2020. године, записник о процени тржишне вредности непокретности и преписа листа непокретности ... К.О. ..., те је након оцене свих доказа у складу са одредбом члана 8 Закона о парничном поступку, утврдио следеће чињенично стање:

Решењем државног секретаријата за послове народне одбране број 173 од 02.02.1955. године, донетог на основу члана 18 Основног закона о експропријацији, дозвољена је потпуна експропријација непокретне имовине у КОБ ... КО ... у корист државе за потребе Државног секретаријата за послове народне одбране, и то непокретности уписане у ЗКУЛ ..., парцела ..., површине 23.969,20 м², њива и парцела ... површине 7.008,30 м², њива, власништво ЂЂ из ... Друго веће експропријационе комисије НО града Београда, дана 9.5.1955. године, донело је решење бр.120/55, 141/55 којим је обавезан корисник експропријације Државни секретаријат за послове народне одбране да по правноснажности овог решења, у року од 15 дана плати за потпуно експроприсану имовину, и то кат. Парц. ... у површини од 16.606,2 м², кат. парц.бр... у површини од 23.969,20 м² и кат. парц.бр. ... у површини од 7008,30 м², све уписане у ЗКУЛ ... КоБ ..., према основном акту експропријације Државног секретаријата народне одбране Пов.бр.1306/54 и бр.173/55 од 2.2.1955. године, власништво по земљишним књигама ЂЂ из ..., износ од 558.837 динара у државним обвезницима, с тим да се из овог износа наплати евентуално дужни порез на ову имовину до 8.4.1955. године, као дана када је предметна имовина предата кориснику експропријације у посед.

Решењем Врховног суда Народне Републике Србије ГЗЗ 4/58 из фебруара 1958. године, усвојен је захтев за заштиту законитости Савезног јавног тужиоца, те су решења експропријационе комисије НО Града Београда број 120/55 и 141/55 од 09.5.1955. године и то само у делу изреке I-1 као и решење Окружног суда у Београду Гж 3601/55 од 19.9.1956. године уколико је њиме потврђен наведени део првостепеног решења, укинута и предмет враћен експропријационој комисији на поновну одлуку у том делу. Из образложења наведеног решења Врховног суда произилази да је у току поступка експропријације утврђено да је власник експроприсаног земљишта ЂЂ по занимању земљорадник, да је његов земљораднички посед износио укупно 8.050 ха земље, а да му је после ове експропријације остало нешто више од 3 хектара земље, те да се цела његова породица издржава искључиво од прихода од земљорадње и наведена решења су укинута само у погледу одлуке о облику накнаде експропријације и предмет је враћен експропријационој комисији на поновну одлуку у том делу с налогом да је експропријату требало одредити накнаду у натура.

Решењем Секретаријата за финансије НО Града Београда 06/4-бр.4454/58 од 29. јануара 1960. године, одбијен је предлог Државног секретаријата за послове народне одбране ФНРЈ да се за потребе истог секретаријата експропришу кат.парц.бр..... и ..., ЗКУЛ бр... К.О. ..., власништво ЂЂ из ... и из образложења наведеног решења произилази да је утврђено да се парцеле које су биле предмет експропријације, налазе у грађевинском реону ужег подручју Града Београда одређеног Одлуком НО Града Београда број 762 од 20.3.1959. године, те се стога, има сматрати да су те парцеле прешле у друштвену својину по основу национализације у смислу члана 1 и 34 ЗОН, дакле по сили закона и самим тим не могу бити предмет експропријације, а што

произилази из члана 2 Закона о експропријацији према коме предмет експропријације могу бити само непокретности у својини грађана, грађанских правних лица, друштвених организација и Удружења грађана.

Решењем Скупштине општине Чукарица 04/4 број 2501/1-69-1 од 27.5.1969. године, одузето је из поседа ранијих власник уз накнаду национализовано неизграђено грађевинско земљиште и предато у посед Дирекцији за изградњу и реконструкцију града Београда ради изградње саобраћајнице Бањица – Канарево брдо у Београду и то: кат.парцела број ..., уписана у ЗКУЛ број ... у КОБ-... у површини од 23969,20 метара, раније земљишнокњижно власништво ЂЂ.

Између Града Београда, Дирекције за изградњу Града Београда и туженог закључен је Споразум у вези са преносом права коришћења неизграђеног земљишта са туженог на Дирекцију за изградњу и реконструкцију Града Београда за изградњу саобраћајнице Бањица, Канарево брдо, Раковица. Из дописа Дирекције упућеног Војној пошти број 2280-27, као одговор на акт број 1461/71 од 10.8.1972. године, а поводом изградње саобраћајнице Бањица, Канарево брдо, Раковица произилази да је за компензацију узетог земљишта према Споразуму Дирекција изузела из приватног поседа катастарске парцеле између осталог, и катастарску парцелу број ... у површини од 23.969,20 м² и дала на коришћење наведеној војној пошти.

Правноснажним решењем Града Београда, Градске општине Савски венац, Одељење за имовинско-правне и стамбене послове број 46-303/210-IV-01 од 29.12.2011. године, поништено је правноснажно решење Скупштине општине Чукарица 04/4 бр.2501/1-69-1 од 27.5.1969. године, којим се одузима из поседа ранијих власника уз накнаду национализовано неизграђено грађевинско земљиште на кат.парцели ..., уписано у ЗКУЛ ..., КОБ-..., површине 23.969,20 м², а којој одговарају кат.парцела ... површине 13152 м² и кат.парцела ... површине 10819 м², К.О. ..., раније земљишнокњижно власништво ЂЂ и предате у посед Дирекцији за изградњу и реконструкцију Града Београда ради изградње саобраћајнице Бањица – Канарево брдо у Београду из разлога што земљиште није приведено намени за коју је изузето.

Пресудом Управног суда У-12992/12 од 29.4.2014. године, донете у управном спору по тужби тужилаца Министарства одбране Републике Србије, Војнограђевински центар “Београд” и Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда ЈП, против туженог Министарства финансија и привреде Републике Србије, Сектор за имовинско-правне послове, ради поништаја решења туженог број 463-02-00066/2012-07 од 17.9.2012. године, у предмету грађевинског земљишта, тужба је одбијена, а из образложења наведене пресуде произилази да оспореним решењем одбијене су као неосноване жалбе тужилаца изјављене против решења Одељења за имовинско-правне и стамбене послове Градске општине Савски венац број 46-303/2010 од 29.12.2011. године.

Правноснажним решењем јавног бележника УПП 106-2020 од 03.7.2020. године расправљена је заоставштина покојног ЕЕ од оца ... коју између осталог, чини право својине са обимом удела 1/5 на кат.парц.бр.... и кат.парц.бр..., уписане у Лист непокретности број ...К.О. ... и за наследнике су по законском основу наслеђивања оглашени супруга ВВ, ћерке ГГ и ДД, свака са уделом од по 1/3 идеалног дела. АА,

ЖЖ, ББ, ЕЕ и ЗЗ уписани су као носиоци права приватне својине свако са уделом од по 1/5 на непокретностима кат.парцели број ..., ..., њива IV класе, површине 1 хектар 31 ар 52 м2 градско грађевинско земљиште и кат.парцели ..., ..., њива IV класе, површине 1 хектар 08 ари 19 м2 градско грађевинско земљиште, обе уписане у Лист непокретности ... Катастарска општина ...

Међу парничним странкама није спорно да је 1955. године правном претходнику тужилаца предметна кат. Парцела ... (којој сада одговарају кат.парцела ... површине 13152 м2 и кат.парцела ... површине 10819 м2, К.О. ...) одузета и да је 1955. године тужени почео изградњу објеката на предметној парцели која је трајала све до 80-тих година прошлога века.

Комисија за процену тржишне вредности непокретности у поступку утврђивања пореске основице за порез на пренос апсолутних права, Пореске управе, филијала Савски венац дана 20.02.2017. године сачинила је записник о процени тржишне вредности непокретности изласком на терен за к.п. ... и к.п. ..., градско грађевинско, насеље ..., КО ... и утврдила тржишну вредности наведених парцела у износу од 56.450,00 динара по м2. Наведена вредност је од стране Комисије утврђена на основу података о тржишној вредности утврђеним правноснажним решењима Пореске управе за промет истих или сличних непокретности на тржишту и то: по решењу 436-1801/16 тржишна вредност по м2 износи 56.450,00 динара, по решењу 436-829/16 тржишна вредност по м2 износи 58.839,63 динара и по решењу 436-2137/15 тржишна вредност по м2 износи 56.450,15 динара

Полазећи од напред наведеног, Апелациони суд је извршио анализу и оцену сваког доказа засебно и у међусобној вези свих доказа заједно, с тим што приликом оцене доказа није везан било каквим законским правилима, већ је одлучивао по слободном уверењу на основу савесне и бржљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно као и на основу резултата целокупног доказног поступка.

Основни закон о експропријацији ("Службени лист ФНРЈ", бр. 28/47 од 4.4.1947. године-Закон је престао да важи 28.3.1957. године) важећи у време када је предметна кат. Парцела ..., површине 23.969,20 м2 (којој сада одговарају кат.парцела ... површине 13152 м2 и кат.парцела ... површине 10819 м2, К.О. ...) предата у посед 1955. године туженом, у члану 1. прописивао је да непокретна имовина и права на непокретној имовини могу се експроприсати кад то тражи општи интерес извођења корисних радова за сврхе друштвено-економског и културног подизања и развоја народа, а нарочито ради подизања војних грађевина, вежбалишта, утврђења и других објеката за потребе народне одбране (став 1. под ђ). Члан 2. да експропријација се може вршити у корист државе за потребе савезних органа, установа и предузећа, као и за потребе органа, установа и предузећа народних република, аутономне покрајине, аутономне области и административно-територијалних јединица, као и у корист задруга, задружних и других организација и радног народа. Члан 3. да се експропријација може вршити само на основу акта о експропријацији надлежног државног органа (став 1.); Акт о експропријацији има нарочито садржати одредбе о томе у чију се корист и за које потребе врши експропријација и о предмету експропријације (став 2.). Члан 4. да у случају експропријације у корист државе акт о експропријацији доноси Министар народне одбране ако се експропријација врши за војне потребе или за потребе народне

одбране (став 1. под б).Члан 7. да експропријација може бити потпуна или делимична (став 1.); Потпуна је она експропријација којом се имовина односно право на имовини одузима од њеног сопственика, односно имаоца (став 2.); Члан 11. да сопственику ће се дати накнада за експроприсану имовину (став 1.); Накнада ће се дати у висини просечне прометне вредности, коју експроприсана имовина има на дан процене (став 2.).

Закон о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 88/15) између осталог, прописује: да се право на враћање имовине (враћање одузете имовине и обештећење за одузету имовину) по одредбама тог закона може остварити за имовину одузету и применом Основног закона о експропријацији ("Службени лист ФНРЈ", бр. 28/47, 12/57 и 53/62 и "Службени лист СФРЈ", бр. 13/65, 5/68, 7/68 и 11/68), односно Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта ("Службени лист ФНРЈ", број 52/58) (члан 2. тачке 29. и 34); да бивши власник има право на враћање имовине, односно обештећење, у складу са овим законом за имовину одузету на основу прописа о експропријацији који су се примењивали до 15. фебруара 1968. године, ако бившем власнику на име накнаде за експроприсану имовину није уступљена друга непокретност у својину, станарско право или други облик најшире правне власти (члан 6. став 2.); да се поступак по захтеву (за враћање одузете имовине и обештећење) спроводи по одредбама тог закона, а да се на питања која нису уређена тим законом примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак (члан 11. став 1); да се, ради вођења поступка и одлучивања о захтевима за враћање имовине, као и ради исплате новчане накнаде и обештећења и обављања других послова утврђених законом, оснива Агенција за реституцију (члан 51. став 1); да Агенција води поступак и одлучује о захтевима за враћање имовине, односно обештећење (члан 55. тачка 1).

Поднетом тужбом, тужиле траже накнаду за земљиште које је, током 1955. године, одузето њиховом правном претходнику и предато туженом ради изградње војних објеката чија изградња је започета 1955. године и завршена 80-тих година прошлог века и на предметним парцелама изграђена је касарна „...“ са пратећим војним објектима. Основ одузимања предметне кат.парцеле бр. ... површине 23.969,20 м², њива, је решење број 173 од 02.02.1955. године, које је донето на основу члана 18 Основног закона о експропријацији и којим је дозвољена потпуна експропријација између осталих и предметне кат.парцеле власништво ЂЂ и тужени као корисник експропријације решењем бр.120/55, 141/55 обавезан је да за потпуно експроприсану имовину према основном акту експропријације Државног секретаријата Народне одбране Пов.бр.1306/54 и бр.173/55 од 02.02.1955. године, правном предходнику тужилца исплати износ од 558.837 динара у државним обвезницима али је решењем Врховног суда Народне Републике Србије Г33 4/58 из фебруара 1958. године, усвојен захтев за заштиту законитости Савезног јавног тужиоца, те су укинута решења експропријационе комисије НО Града Београда број 120/55 и 141/55 од 09.5.1955. године и то само у делу одлуке о облику накнаде експропријације и предмет је враћен експропријационој комисији на поновну одлуку у том делу с налогом да је експропријату требало одредити накнаду у натури. Након тога, решењем Секретаријата за финансије НО Града Београда 06/4-бр.4454/58 од 29. јануара 1960. године, одбијен је предлог Државног секретаријата за послове народне одбране ФНРЈ да се за потребе истог секретаријата експропришу кат.парц.бр...., ... и ..., ЗКУЛ бр.... К.О. ..., власништво

ЂЂ из ... и из образложења наведеног решења произилази да се парцеле које су биле предмет експропријације, налазе у грађевинском реону ужег подручју Града Београда одређеног Одлуком НО Града Београда број 762 од 20.3.1959. године, те се стога, има сматрати да су те парцеле прешле у дрштвену својину по основу национализације у смислу члана 1 и 34 ЗОН, дакле по сили закона и самим тим не могу бити предмет експропријације. Из решења СО Чукарица 04/4 број 2501/1-69-1 од 27.5.1969. године, произилази да је предметна парцела као национализовано неизграђено грађевинско земљиште одузето из поседа ранијег власника уз накнаду и предата у посед Дирекцији за изградњу и реконструкцију града Београда ради изградње саобраћајнице.

С тим у вези, неосноване су тврдње тужила да је решење Државног секретаријата за послове народне одбране број 173 од 02.02. 1955. године стављено ван снаге решењем Врховног суда Народне Републике Србије Г33 4/58 из фебруара 1958. године с обзиром да наведеном одлуком Врховног суда укинута су решења експропријационе комисије број 120/55 и 141/55 од 09.05.1955. године али само у погледу одлуке о облику накнаде експропријације и предмет је у том делу враћен експропријационој комисији на поновну одлуку с налогом да је експропријату требало одредити накнаду у природи. Како тужиле сходно правилу о терету доказивања из члана 231 ЗПП нису пружиле доказ да је решење број 173 од 02.02.1955. године по ком је експроприсана предметна непокретност за потребе туженог, укинута односно стављено ван снаге то Споразум у вези са преносом права коришћења неизграђеног земљишта са туженог на Дирекцију за изградњу и реконструкцију Града Београда по ком је Дирекција изузела из приватног поседа катастарске парцеле између осталог, и катастарску парцелу број ... у површини од 23.969,20 м² (којој сада одговарају кат.парцела ... и кат.парцела... К.О. ...) и дала на коришћење туженом не представља правни основ по ком је тужени стекао државину предметне парцеле с обзиром да је иста по основу потпуне експропријације одузета од правног предходника тужила и предата у посед туженом 1955. године на основу решење од 02.02.1955. године ради изградње војних објеката чија изградња је трајала до 80-тих година прошлог века. С тим, у вези како је основ државине туженог решење о експропријацији из 1955. године то је за оцену основаности тужбеног захтева без утицаја што је правноснажним решењем Града Београда, Градске општине Савски венац, Одељење за имовинско-правне и стамбене послове број 46-303/210-IV-01 од 29.12.2011. године, поништено правноснажно решење Скупштине општине Чукарица 04/4 бр.2501/1-69-1 од 27.5.1969. године, којим се одузима из поседа ранијих власника уз накнаду национализовано неизграђено грађевинско земљиште кат.парцели ..., К.О. ..., раније земљишнокњижно власништво ЂЂ и предаје у посед Дирекцији за изградњу и реконструкцију Града Београда ради изградње саобраћајнице. Такође, Апелациони суд је имао у виду да и из образложења решења Секретаријата за финансије НО Града Београда 06/4-бр.4454/58 од 29. јануара 1960. године, којим је одбијен предлог Државног секретаријата за послове народне одбране ФНРЈ да се за потребе истог секретаријата експроприше кат.парц.бр. ... ЗКУЛ бр... К.О. ..., власништво ЂЂ из ... произилази да је парцела била предмет национализације.

У конкретном случају тужиле правни основ тужбеног захтева за накнаду материјалне штете заснивају на „фактичкој експропријацији“. Фактичка експропријација постоји када се на земљишту које није формално експроприсано, граде путеви, инфраструктурни и други објекти од јавног и општег интереса када не постоји

одлука-решење о одузимању земљишта. Она, као фактички акт јавне власти претпоставља предузимање одређених радњи којима се мења карактер фактички заузетог земљишта, чиме се власник или корисник земљишта лишава свог права, а крајњи корисник сноси одговорност према њему, уколико је земљиште приведено намени, а да му претходно није одузето, тако да у случају фактичке експропријације власник или корисник заузетог земљишта има право на одговарајућу накнаду. Међутим, тај правни основ у овом случају не постоји јер је тужени изградио објекте на земљишту које је било у својини правног претходника тужила, на основу решења о експропријацији број 173 од 02.02.1955. године, у складу са тада важећим Основним законом о експропријацији. С тим у вези, неоснован је истакнути приговор недостатка пасивне легитимације, указивањем туженог да је Дирекција пасивно легитимисана. Наиме, поступак експропријације кат. Парцеле ... К.О. ... окончан је за потребе туженог у циљу изградње објеката за потребе војске и тужени је у посед предметне парцеле ступио 1955. године када је и започео изградњу објеката на основу решења од 02.02.1955. године.

Имајући у виду изнето, како је поступак експропријације по основу решења број 173 од 02.02.1955. године окончан, следствено томе, стекли су се услови за установљавање надлежности Агенције за реституцију која би одлучивала о праву тужила на новчано обештећење за имовину одузету применом Основног закона о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“, број 28/47, 12/57) под условом да правном претходнику тужила на име накнаде за експроприсану имовину није уступљена друга непокретност у својину, станарско право или други облик најшире правне власти сходно члану 6. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Наиме, члан 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода не намеће државама уговорницама било каква ограничења на слободу државе да одреди обим реституције и изабере услове под којима ће се враћати имовинска права бивших власника. (Одлука Европског суда за људска права у Стразбуру, *Janter v. Slovakia*, по. 39050/97, § 34, 4. 3. 2003). Поступак реституције у Републици Србији је уређен доношењем и применом више закона. Законодавац је прво, Законом о пријављивању и евидентирању одузете имовине, а касније и Законом о враћању одузете имовине прописао начин остварења повређеног субјективног права (обештећења – остварује се у управном поступку) тј. услове, начин и поступак враћања одузете имовине и обештећења за имовину одузету на територији Републике Србије од физичких лица и одређених правних лица. Дакле, тужиле своја права по основу одузете имовине морају да остварује по закону који уређује начин и поступак обештећења и враћања имовине одузете од физичких лица, с обзиром да је правном претходнику тужила, предметна непокретност одузета по основу раније важећег Основног закона о експропријацији, односно у конкретном случају не ради се о фактичкој експропријацији (без решења) то се у парничном поступку не може остварити право на накнаду тржишне вредности одузетог земљишта.

Са наведених разлога донета је одлука као у ставу првом и другом изреке применом одредбе члана 387 став 1 тачка 6 ЗПП.

Одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке ове пресуде, донета је применом одредбе члана 150, 153, 162 и 163 ЗПП, па су туженој која је у овом спору успела признати трошкови и то за састав одговора на тужбу износ од

58.200,00 динара, за приступ на пет одржаних рочишта у износу од по 58.200,00 динара, за приступ на једно неодржано рочиште износ од 29.000,00 динара и за састав жалбе од 31.01.2020. године износ од 120.000,00 динара, а што све чини износ од 498.200,00 динара а одмерено је с обзиром на врсту и вредност предмета спора према важећој АТ у време доношења судске одлуке а у складу са опредељеним захтевом за накнаду трошкова поступка.

Туженом су признати трошкови другостепеног поступка, будући да је са жалбом успео и то за приступ на једно одржано рочишта пред другостепеним судом у износу од по 89.700,00 динара и за састав жалбе износ од 174.400,00 динара а што све чини износ од 264.100,00 динара све имајући у виду врсту и вредност предмета спора према важећој АТ, па је сходно члану 165 ЗПП донета одлука као у ставу четвртом изреке .

Захтев тужиља за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен као неоснован будући да у поступку нису успеле а сачињавање одговора на жалбу не представља нужну процесну радњу а све сходно одредби члана 165 ЗПП, па је донета одлука као у ставу петом изреке.

**Председник већа-судија
Јелене Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић